

מצדיעים לכם!

יום ההוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה

(מעובד על פי פעילות בגיליון על סדר היום 161, תשע"ט, 2018)

יום ההוקרה לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה מצוין מדי שנה בי"ז בכסלו. ממשלת ישראל החליטה לקיים את יום ההוקרה כביטוי לחובה הציבורית והמוסרית שלנו כחברה לפצועים ולנפגעים אשר נושאים בגופם ובנפשם את המחיר הציבורי של כולנו. למעלה ממאה אלף אזרחים נמנים על אוכלוסיית פצועי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה. בשגרת חייהם, הם מתמודדים עם מגוון רב של מוגבלויות ושל אתגרים – פיזיים ונפשיים.

בימים אלו, אנו מציינים שלוש שנים למלחמת התקומה. לוחמי צה"ל לחמו ולוחמים ברוח גבורה ובמסירות נפש אדירה, בחזיתות השונות. במהלך מלחמת התקומה, נוספו למעגל פצועי מערכות ישראל ונפגעי פעולות האיבה פצועים רבים. אלו גילו אומץ וגבורה בהגנה על מדינת ישראל. מסירותם מחדדת ומעצימה את משמעותו של יום ההוקרה.

מערכת החינוך מציינת את היום בפעילויות חינוך והסברה בבתי הספר, בתנועות הנוער וברשויות המקומיות. כמו כן, מתקיימים מפגשים עם פצועי צה"ל ועם נפגעי פעולות איבה ברמה ארצית ומחוזית.

הפעילות **מצדיעים לכם** מזמנת לבני הנוער מפגש עם סיפוריהם האישיים של הפצועים, עם דרכי ההתמודדות שלהם עם פציעתם ועם השפעות הפציעה על חייהם.

עלינו, אנשי החינוך, לעודד את בני הנוער במערכת החינוך כולה לפעול למען הפצועים ונפגעי פעולות האיבה. יום ההוקרה מאפשר לנו לדון במחויבות שלנו כחברה כלפי ציבור הפצועים ונפגעי פעולות האיבה, לגלות רגישות לכאבם ולסייע להם מתוך תחושת סולידריות, אחריות והכרת תודה.

מטרות הפעילות

- לעורר מודעות למאבק האישי ולהתמודדות היומיומית של פצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה.
- לחזק את ההוקרה הציבורית כלפי פצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה ואת ההכרה בתרומתם לחברה ולמדינה.
- לפתח בקרב הנוער נכונות לסייע לאוכלוסיית הפצועים ולתמוך בהם במגוון דרכים.

אוכלוסיית יעד: חטיבת ביניים וחטיבה עליונה

על א' – פתיחה במליאה

המנחה יפתח ויסביר כי הממשלה קבעה יום הוקרה שנתי לפצועי מערכות ישראל ופעולות האיבה. יום זה חל מידי שנה בשנה ב"ז בכסלו – התאריך העברי שבו התקיימה עצרת האו"ם בכ"ט בנובמבר 1947.

שאלות לדיון

1. מדוע לדעתכם נקבע יום כזה בלוח השנה?
 2. מה מסמל תאריך כ"ט בנובמבר 1947 מדוע נקבע יום ההוקרה בתאריך זה?
 3. האם אתם מכירים פצועים ממערכות ישראל או מפעולות איבה?
- **רצוי לבקש מהמשתתפים להכין את הסיפורים מראש (באמצעות שיחה עם בני משפחה או עם מכרים או באמצעות חיפוש ברשת) ולציין רקע לפציעה, התמודדות עם הפציעה, גורמים המסייעים בהתמודדות עם הפציעה ועם תוצאותיה).**

המנחה יקרין את הסרטון המצורף: [קישור לסרטון](#)

שאלות לאחר הצפייה בסרטון

4. מה הרשים אתכם במיוחד בסרטון?
5. מה לדעתכם מסייע לגיבורי הסרט לחזור למעגל החיים?
6. איזה מסר תאמצו מהסרטון?

על ב' – קבוצתי, עדויות

כל זוג יקבל קטע ובו עדות של לוחם פצוע או של נפגע פעילות איבה ושאלה לדיון. להלן עדויות של פצועי מערכות ישראל ופעולות איבה מתקופות שונות לבחירת המנחה.

קטע א': שווארץ כרמלי

שמואל כרמלי נפצע קשה בעמוד השדרה ובשתי רגליו במלחמת יום הכיפורים, בדרכו לחווה הסינית. הוא נפצע מירי מטנק של כוחותינו. צוותו לא שמע על הגעת תגבורת וחשב שמדובר בטנק אויב. כרמלי נותח בעמוד השדרה בבית החולים איכילוב ולאחר מכן הועבר לאגף שיקום בבית החולים תל השומר. כיום הוא דוקטור לכימיה.

הכאבים היו בצורת פולסים, זרמים חשמליים, שבאו בגלים והיו קשים מנשוא. דבר פשוט כמו לעלות מדרגה הפך למבצע בלתי-אפשרי... אין לך ביטחון ביכולת שלך, ואם לא מלמדים אותך להשתמש בעגלה, איך יכול לבצע אפילו את הפעולות הטכניות הפשוטות ביותר ואתה חייב לבקש עזרה. לעתים הדבר גורם לייאוש. כל משימה פשוטה הופכת קריטית, ואם לא מצליחים לעמוד בה – נעצרים. יש צורך בכוח רצון עז ובהחלטה נחושה שאתה עובר את השלב הזה וממשיך בשיקום.

הגורמים שדחפו אותי לחזור וללכת היו האמונה המלאה... כי אני עוד אלך, והתמיכה הרבה שקיבלתי ממחלקת השיקום. הם נתנו לי את הכוח להשקיע מאמצים פיזיים ונפשיים עד שהגעתי למצב שבו אני יכול היום ללכת בעזרת הקביים ולא להיות תלוי בעגלה. ככל שכוח הרצון שלך חזק יותר ותהיה אופטימי לגבי התוצאות – תגיע להצלחה מרבית בשיקום.

מתוך: חשאי, יהודה (1992), שיקום למופת, מאבקם של נכי צה"ל לחיים חדשים, משרד הביטחון, אגף השיקום וההוצאה לאור, עמ' 269-262.

שאלה לדיון

• לדעתכם, מהו המסר של הפסוק?

התכווננו להביא במילא את המסר המרכזי במילה אחת, בביטוי אחד.

קטע ב': ארי שפיץ

ארי שפיץ, לוחם גבעתי, נפצע אנושות במלחמת התקומה, בלחימה בצפון רצועת עזה, ושב להכרה לאחר חודש וחצי. הוא החל במסע שיקום ארוך ומשמעותי.

ארי, שנחשב לאחד הפצועים הקשים במלחמה, התנדנד בין חיים ומוות במשך חודש וחצי, ובניסים גדולים התבשר כי יחגוג את יום הולדתו ה-22, החל בליל הסדר, עם המשפחה.

אימו כתבה: "מועדים לשמחה. הערב מתחילים לספור את הימים עד חג השבועות היום יום אָחַד לְעֶמֶר. החג, ליל הסדר ויום הולדת של ארי עברו עלינו ב"ה בטוב. כיף להיות בבית. את ליל הסדר ערכנו רק המשפחה המצומצמת שהתאים לכולנו בדיוק. את התפילות התפללנו במסגרת מצומצמת בבית. בחג ראשון של פסח אומרים הלל שלוש פעמים, וזה כל כך התאים לתחושה שלנו. יש לנו הרבה על מה להודות. אחד הרגעים המרגשים היה שארי ברך ברכת הגומל: ... הגומל לְחַיִּים טובות שְׁגָמְלֵנִי כָּל טוֹב. אשרי שזכינו."

מתוך: ערוץ 7, ט"ו בניסן תשפ"ד, 23.4.2024

"נכון, הייתי במצב אנוש. נלחמו על החיים שלי במשך שלושה שבועות". לאחר שנפצע, נתנו להוריו את הפתק שכתב, כמו כל החיילים, לפני הכניסה לעזה. "אני נכנס לעזה", כתב בפתק שנותר מפוחם. "אני נכנס עם עבר ועבור העתיד. עם כאב בטן קטן וחיוך גדול. אני נכנס עם כל מה שספגתי מהוריי ומשפחתי במהלך השנים בהן אני חי. אני נכנס עם שלמדתי מרבניי וחבריי בישיבה. אני נכנס למען כל הנרצחים בעוטף. אני נכנס עבור העם שלי שקיים כבר אלפי שנים על מנת שיתקיים גם עשרות אלפי. אני נכנס בשם השם, ארי."

כשאתה כותב את הפתק, האפשרות למות עוברת מול העיניים. אבל גם האפשרות ששתי רגליים והיד ייקטעו?

"היא לא עוברת. ודווקא אני חושב שעם ישראל צריך להבין שיש אנשים שאיבדו גפיים. שעוד, ברוך השם, יש להם עתיד והכול בסדר לראות פרותזות." בחיוך שובה הוא מספר על הפעם ראשונה שהתבשר שאיבד את רגליו וידו. "וזהו?" הוא שאל את הרופא. כששאלנו על פשר התשובה הוא השיב: "אם הראש בסדר, הכול יהיה בסדר."

מתוך: N12, עמית סגל וכן כספית | המהדורה המרכזית | פורסם 9.9.2024

אלה לדיון

• לדעתכם, מהו המסר של הפסוק?

התכווננו להביע במליאה את המסר המרכזי במליאה אחת, בביטוי אחד.

קטע א': שרי בן-ארויה

ב-27 במרס 2002, אירע פיגוע טרור קשה ביותר בעיצומו של ליל הסדר במלון פארק בנתניה. מחבל מתאבד נכנס לחדר האוכל של המלון ופוצץ עצמו. שלושים בני אדם נהרגו, 160 נפצעו. בעקבות פיגוע זה, יצא צה"ל למבצע חומת מגן. בפיגוע נפצעה קשה שרי בן-ארויה, אז קצינת מודיעין צעירה. רסיס מהמטען חדר לעינה וגרם לנזק מוחי שהותיר אותה עיוורת בעין אחת ומשותקת למחצה. בפיגוע גם נהרג אביה של שרי.

"אני משותקת בצד ימין ולא יכולה לעבוד, אבל חיה מיום ליום, מספרת שרי, שגרה כיום בדירה בעיר הולדתה נתניה. "אני לומדת, מטפלת בכלבה ועושה פעילות גופנית."

"השיקום שלי בבית לוויןשטיין נמשך שנתיים, היא מתארת. "בהתחלה לא יכולתי לדבר או ללכת. תמכו בי מאוד לאורך התקופה הזו, גם המשפחה וגם הצבא. הייתי בקשר עם ענף נפגעים, ומפקד חיל האוויר, דן חלוץ, היה מגיע לבקר אותי. "התמיכה שזכתה לה הובילה את שרי לבקש, בסיום השיקום, לחזור לשירות בחיל כקצינת נפגעים ולהתנדב במקום שעזר לה. "כשנפצתי נשארה לי עוד שנה לשירות, והיה לי חשוב לסיים את מה שהתחלתי, היא מסבירה. "הרגשתי שיש לי מה לתרום מהניסיון שלי לענף נפגעים, ורציתי לעשות בשביל אחרים מה שהם עשו בשבילי."

למרות הנכות, הצליחה שרי לחזור לחיל האוויר והתנדבה כקצינת נפגעים במשך שנה. לאחר מכן, המשיכה להתנדב ועבדה עם ילדים בעלי תסמונת דאון. עד היום, היא בקשר עם הענף שתמך בה לאורך כל הדרך.

מתוך: ["הפיגוע מלווה אותי כל יום", אתר חיל האוויר, יומן אירועים, 3.4.2012](#)

אלה לדיון

• לדעתכם, מהו המסר של הפצוצה?

התכוננו להביע במליאה את המסר המרכזי במליאה אחת, בביטוי אחד.

פאז אבו-רעד, תושב שפרעם בן העדה הדרוזית, איבד את ידו, את רגליו ואת עיניו בתאונת אימונים שבה התפוצץ טיל לאו בידיו. מאוחר יותר, לקה פאז במחלת הסרטן. אך הוא עדיין עושה ספורט אתגרי: רכיבה על אופניים, שיט קייקים ומכון כושר.

לא נולדתי עיוור, לא נולדתי בלי ידיים, לא נולדתי ללא רגליים, ופתאום אני יושב כאן, אני ה'פייטר', שבעת שקפצתי על הארץ הייתה האדמה רועדת כאילו אינה יכולה לשאת את העוצמה שבי. אמרתי לעצמי: 'לא. אני לא מת. אני חי. ואם לא אחיה אז אמות. אין אופציה אחרת. אבל אם אני חי, אני מתמודד ובכבוד. אז, באותו הרגע שבו מצאתי את עצמי עומד לשקוע בתחתית התהום, החלטתי לבנות את עצמי ולכונן את עצמאותי מחדש.

(מתוך: פאז, רעד, חזרתי להיאבק על החיים, עמ' 77)

"התגייסתי לצבא, וה'אקשן' שאותו חיפשתי לא איחר לבוא. מצאתי את עצמי ישן במארבים בתוך מזבלה בין עכברושים, ושכבתי גם ב'מארב חודר', בקור של מתחת לאפס מעלות. לאחר מבצע ליטני (1978), נותרה גזרת דרום לבנון לווטת מבחינה צבאית, ואני שירתי אז במוצב, שאותו הקים הגדוד הדרוזי תחת אש, בעומק לבנון."

באחד הימים, נתקלו עיניו בנפל של טיל לאו שהיה חצוי לשניים. מאחר שחלקו האחורי נותר שלם וניתן היה לראות בבירור את שלוש הכנפיים הקטנות המחוברות לזנב הטיל ("הסנייפרים"), סבר שכדאי לקחת את הטיל ובאמצעותו לערוך שיעור בלתי-אמצעי לטירוניו. פאז נהג משנה זהירות ושאל את מפקדו האם יהיה בטוח להרים את הנפל. "בוודאי", השיב הקצין, "הטיל מפורק לגמרי ואין שום סכנה." פאז הושיט את ידו, אולם משהו עצר בו, ושוב שאל את הקצין, ושוב נענה בחיוב. כך אף בפעם השלישית. לבסוף הרים את הנפל, הביאו בפני טירוניו, והעביר להם שיעור. משתם השיעור החליט להעבירו למפקד כיתה אחר, למען ילמדו אף טירוניו על אודות הטיל, ואולם אך רכן אליו, התפוצץ הטיל ופאז איבד את שתי עיניו, שתי רגליו, כף ידו הימנית ומחצית כף ידו השמאלית. לבד מזאת, שאף עשן רב שפגע בריאותיו.

פאז איבד דם רב, ועורקיו "התמוטטו". "מלאך המוות הסתער עלי, ואני זיהיתי אותו מיד והבנתי שאני עומד למות. אותו הרגע החל המאבק – המאבק שלי עם מלאך המוות, שבדומה לסירנות המיתולוגיות אף הוא מושך אליו את קורבנותיו בחבלי קסם ומנצל את רצונם העז לנטוש הכול ולהצטרף אליו. ברגעים כאלה המוות הוא המוצא הפשוט והקל ביותר. לשכב, לעצום את העיניים וללכת. המוות הנעים, המנחם, והמפתה כל כך – מול הסבל, התופת וחוסר הוודאות שמציעים לך החיים באותם רגעים. כדי לא להיכנע

היה עלי להיזכר באמי, להעלות שוב ושוב את דמותה מול עיניי. בכל פעם שראיתי את פניה התעוררתי מחדש ואיתרתי בתוכי עוד מעט חיות, וחזרתי להיאבק על החיים.

מי שאינו רואה בעיני רוחו, לעולם לא יידע ראייה אמיתית מהי, ובמובן מסוים הוא זה שנותר עיוור... הפציעה משמשת בידי כלי להראות להולכים על שניים עד כמה הם מוגבלים. אין להם מושג איזה תעצומות יש בנפשו של כל אחד, היכולה להובילו כמו רוח עזה, לכל מקום שיחפוץ."

מתוך: בדש-שץ, דליה ואורלב, איתמר "לחזור אל החיים, סיפוריהם של פצועי צה"ל", [מגזין אימגו](#), 11.2.2013.

שאלה לדיון

• **לדעתכם, מהו המסר של הפסוק?**

התכוננו להביע במליאה את המסר המרכזי במליאה אחת, בביטוי אחד.

קטע ה': פילם שטריט

שלום שטריט, לוחם גולני, נפצע קשה בשבעה באוקטובר 2023. שטריט, שהיה לוחם במוצב פגה, רק 250 מטר מגבול רצועת עזה, מצא את עצמו בלב הסערה כאשר חמאס פתח במתקפה הפתאומית והאכזרית במלחמת התקומה.

"התגייסתי לצבא בגישה של 'או שאני לוחם או שאני לא עושה כלום', "התעקשותו הובילה אותו בסופו של דבר לגדוד 13 של גולני. "רציתי ללכת למקום הכי קשה והכי מאתגר, " הוא מספר.

בבוקר הגורלי של ה-7 באוקטובר, שטריט ויחידתו הופתעו לחלוטין מעוצמת המתקפה.

למרות הכאוס והפחד, שטריט גילה אומץ לב יוצא דופן. לאחר קרב פנים אל פנים עם מחבל, הוא נפצע קשה ברגלו הימנית.

למרות הפציעה הקשה, שטריט המשיך להילחם. "הרגשתי כאב, אבל המוח לא ייחס לזה חשיבות. הייתי בתחושת הישרדות מטורפת, " הוא מתאר. במהלך הקרב, הוא הצליח להרוג שני מחבלים נוספים, תוך שהוא שוכב פצוע.

לאחר הקרב, שטריט גילה שאיבד את רגלו הימנית. למרות האובדן הקשה, רוחו לא נשברה. "חייכתי אליהם ולא דיברתי. הבנתי שאני בחיים, " הוא מספר על הרגע שהתעורר לאחר הניתוח. "כבר כשפינו אותי לסורוקה ידעתי שאאבד את הרגל אחרי כמות הדם שאיבדתי. תהיה לי פרוטזה ואני עוד ארוץ."

סיפורו של שטריט הוא עדות חיה לאומץ, לנחישות ולרוח הלחימה של חיילי צה"ל. "אני גולנצ'יק. אין משהו שיכול לשבור אותנו, " הוא מסכם בגאווה. "לא אני אשבר ולא גדוד 13, שאיבד 41 לוחמים, יישבר."

מתוך: [רמת גן נט > מגזין רמת גן](#) | 10 נובמבר 2024

עאלה לדין

• לדעתכם, מהו המסר של הפסוק?

התכוננו להביע במליאה את המסר המרכזי במליאה אחת, בפיטוי אחד.

סמל ראשון גל גנון, בן 21 מבית שמש, לוחם בחטיבת הנח"ל, נפצע בבית חאנון מפגיעת טיל במבצע חומת מגן ב-25 ביולי. הוא עבר עשרה ניתוחים ואשפוז ממושך בשיקום.

הכי קשה זה השגרה. לקום בבוקר ויש לך ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, ומודיעים שיש לך עוד זיהום, עוד ניתוח. ועוד פעם מרדימים אותך, ואתה צריך לעצום עיניים, כשאתה לא יודע אם תתעורר או לא. ועוד ניתוח ביד, ניתוח בראש, וניתוח בפנים, וניתוח ביד שמאל, וימין, וברגליים, וחוזר על עצמו ככה, שבועות על שבועות. די כבר, חאלס, כמה אפשר? אנשים ממשיכים הלאה בחיים, ואנחנו פה במלחמה השנייה שלנו.

מהיום הראשון אני מקבל טיפול פסיכולוגי ופסיכיאטרי. יש לי פוסט-טראומה. אני לא יושן. מתעורר, יוצא החוצה, מעשן סיגריה, מנסה להתאקלם על עצמי. אומר "גל, אתה קם מהפחד". לוקח כדורי הרגעה. הפסיכיאטר אמר לי "הגוף אכל אוכל מקולקל". "ראיתי דם, כוויות, ראיתי איך בן אדם נהרג. אתה רואה דברים שאתה לא רוצה לראות. הגוף אוכל משהו מקולקל ונוצר כתם בנפש, שאלה התוצאות של הכתם. אם זה להיות עצבני כל היום, לצעוק.

אני מנסה להיות עם עצמי לבד. עכשיו לקחתי הפסקה מחברה שלי. אמרתי לה: "אני הכי אוהב אותך בעולם, אבל אני חייב את הנתק הזה, בריאות הנפש שלי, צריך לחזור לשגרה לבד." אני אומר ששרדתי טיל, אני אשרוד כל דבר.

המצחיק הוא שאם תהיה עוד מלחמה. אני אעשה הכול כדי להשתתף ולהיכנס עוד פעם לעזה. לא היה אכפת לי למות שם. בשביל המדינה הייתי נותן הכול.

מתוך: קוטס-בר, חן, "בחזרה לחיים", ידיעות אחרונות, מוסף חג, כ"א בתשרי תשע"ה, עמ' 22.

עאלה לדיון

• לדעתכם, מהו המסר של הפסוק?

התכוננו להביע במליאה את המסר המרכזי במליאה אחת, בפיטוי אחד.

סרן נ', בן 26, תושב קריית אתא, קצין ביחידת דובדבן, נפגע קשה בברך במבצע צוק איתן. הוא עבר ארבעה ניתוחים ואושפז בשיקום אורתופדי בשיבא.

כל הכוחות ירדו לדרום, אבל היחידה עוד לא הייתה בסבב של הכניסה לעזה. התבאסנו... אמרנו "אין סיכוי שיש מבצע כזה, ואנחנו מפספסים"...

התחלנו לעבור בין הכוחות. ניסינו לראות איפה אפשר לעזור. אחרי כמה ימים התברר שמכניסים את היחידה... קיבלנו גזרה. חמישה ימים ראשונים שקט יחסית. ביום השישי הגענו למתחם עם הרבה מבנים, שורץ מחבלים... אני ישבתי בפתח בית כשאחד המחבלים יצא מפיר ונתן צרור שפגע בי בברך.

מישהו בא, מושך אותי אחורה. אני מאבד המון דם. החובש עושה לי ח"ע. תכל"ס אני מרגיש שאני מזדכה על ציוד. מאבד הכרה וחוזר להכרה...

יש לי תמיד דגל בווסט. ביקשתי שיביאו לי אותו. שמתי את הדגל עלי... אמרתי "אם לצאת פצוע אז ככה, עם דגל עליך."

בהתחלה חשבתי שזה ייקח שבוע, שבועיים, חודש, ואני אוכל לחזור. זה סוג של מלחמה עם הזמן, להיכנס לזמן אחר. יש לך איזה מסלול שתכננת. פתאום יש לך סטופ. צריך לכוון מסלול מחדש. בשבוע שעבר מצאתי את עצמי משווה עם מישהו כיסאות גלגלים. הזוי...

הכי אני שונא שמישהו דוחף לי את הכיסא. אני יכול לדרוס אותו.

בשנה הבאה אני חוזר לצבא. אין אופציה אחרת...

אני חולה על ריצה. אחד הרגעים הקשים בשיקום היה כשנכנסתי בפעם הראשונה לחדר כושר וראיתי אנשים רצים... אני מדמיין את הרגע שאני ארוץ, בים. אני רץ ורץ ולא מסתכל על הברך.

מתוך: קוטס-בר, חן, "בחזרה לחיים", ידיעות אחרונות, מוסף חג, כ"א בתשרי תשע"ה, עמ' 17.

אלה לדיון

• לדעתכם, מהו המסר של הפצוצה?

התכווננו להביע במליאה את המסר המרכזי במליאה אחת, בביטוי אחד?

קטע ח': עדיאל לוי

עדיאל לוי, בן 21 מקריית-אתא, משרת בהנדסה קרבית, נפצע מנפילת עמוד חשמל על D9 ברצועת עזה. הוא סובל משישים אחוז כוויות בדרגה שלוש, עבר שבעה ניתוחים.

הכי אני מתגעגע לתפקיד הרגיל שלי. אני מקנא באנשים שיכולים לתפקד. הדברים הכי פשוטים קשים לי. דוגמה? לצחצח שיניים. פעם פשוט הייתי קם ועושה את זה. לקום מהכיסא, לשחק פיפ"א. הייתי משחק מלא פיפ"א. עכשיו אני לא יכול.

נפל עלינו עמוד חשמל. פתאום כל החלון הקדמי התמלא שמן. הכול התחיל להידלק. גם אני נדלקתי.

שבועיים הייתי מורדם במצב אנוש, בין חיים למוות. מרגע שאני מתעורר מתחיל השיקום. השתלות עור, טיפולים...

אנשים אומרים לי "אתה גיבור." אני אומר "תודה רבה." מה יש לי להגיד? הייתי רוצה שיבינו שיש כאלה שנתנו הכול בשביל המדינה, וצריך להתחשב בהם. שיגידו לפחות מילה טובה. לא צריך יותר מזה.

אני לא רואה את עצמי עדיין חוזר הביתה לתמיד. לא מצליח לדמיין את זה... מדאיג אותי נורא הצלקות, איך אני אראה...

אצלי אלה שתי מלחמות שונות – "צוק איתן" והשיקום. גם השיקום זאת מלחמה. מלחמה יותר קשה מ"צוק איתן". ב"צוק איתן" אתה עובד. פה אתה נלחם על החיים שלך.

מתוך: קוטס-בר, חן, "בחזרה לחיים", ידיעות אחרונות, מוסף חג, כ"א בתשרי תשע"ה, עמ' 7.

עאלה לריון

• לדעתכם, מהו המסר של הפסוק?

התכוננו להביע במליאה את המסר המרכזי במליאה אחת, בפיטוי אחד.

על ע – מאליא

כל זוג יגיד במילה אחת, בביטוי אחד, את המסר המרכזי של הפצוע שאת סיפורו קרא.
המנחה ירשום את כלל המסרים על הלוח. לדוגמה: אופטימיות, כוח רצון, הכרה במגבלות, הכרה באפשרויות, תרומה לאחרים, אמונה בתרומה למדינה, כבוד, זכרם של אהובים, סיפוק ותחושת שליחות, ניתוק מהסביבה, אמונה בדרך, לא רוצים להרגיש חלשים.
אפשר לשלב כלי טכנולוגי – ענן מילים.

מחר שאף לא רציון

1. מכלל המסרים שעלו מסיפורי הפצועים, מהם המסרים העיקריים שתבחרו לאמץ?
2. מטרת חוק יום ההוקרה היא לעורר מודעות למצבם של הפצועים ולמקומם בחברה. אילו ערכים החוק מבטא?
3. בשנת תשפ"ה, נבחר ליום ההוקרה המשפט "גיבור זו משרה לכל החיים" – כיצד משפט זה בא לידי ביטוי בעדותו של הפצוע שאותו הכרתם בפעילות זו?
4. "פצוע מלחמה נושא את צלקות המלחמה בגופו ובנשמתו." מה הכוונה? מהי, לדעתכם, חובתה של מדינת ישראל והאחריות שלנו כאזרחים כלפי הנפגעים?
5. כיצד אתם, כבני נוער, יכולים לסייע לפצועי צה"ל ולנפגעי פעולות האיבה? הציעו יוזמות.